

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Cap. IV. De Diaconatu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Sacramenta, nisi ea suscipere intendat. Vnde, quia hoc verè Ordines non haberet, nec ad servandam Castitatem, nec ad alia onera Ordinis Sacri teneretur, neque laboraret impedimento dirimente matrimonium; solum peccabit sacrilege propter defectum illius intentionis, ut ex se patet.

13. Ex iisdem supradictis fieret, Secundo, ut si quis injusto metu, vel vi coactus susciperet Ordinem Sacrum, teneretur Voto, quia *lib. 1. in decal. c. 2. §. 5.* dictum est metus ex se non tollit voluntarium. Dixi tamen teneretur nam ceterum, quia vota ex injusto timore extorta irrita nunc esse ex lege saltem Ecclesie notavi, *lib. 1. in decal. c. 2. §. 8. n. 3.* ideo hodie non tenetur. Quoniam vero id eadem Ecclesia nunquam invalidavit (& nec potest) receptionem Sacramenti factam ex timore, idcirco is ita ordinatus contrahit impedimentum dirimens subsequens matrimonium, quod impedimentum Ordini Sacro eadem Ecclesia connexit, quodque dispensari poterit à Summo Pontifice, quia idem metus dat iustam causam dispensandi.

Ita post maturiorem considerationem puto, tenendum quamvis *loc. cit. lib. 1. in decal. c. 2. §. 8. n. 4.* sequendo aliam opinionem dixerim, initium ex metu validè, & licitè matrimonium posse contrahere, quod certè est probabile, quia probabile est, Ecclesiam conjunxisse impedimentum dirimens matrimonium soli Ordini Sacro suscepto modo ordinatio, & consuetudo, id est cum cognitione Voti illi Ordini adnexi, & voluntariè emissi, ut notat Bossius *l. mox cit. a n. 201.* probatque.

14. Dices; Qui ex metu injusto, ut ibidem diximus, solemniter proficitur, potest, approbato metu validè inire matrimonium, nec solum licitè: cur ergo non ita is, qui Ordinem Sacrum ex simili metu suscipit?

Respondeo, Clara est ratio, quia hic, ut modo dixi, verum Ordinem suscipit. Vnde, & contrahit id, quod Ordini est adnexum: at ille, cum verè non sit professus, nullam obligationem adnexam professioni subire potest.

15. Denique fiet Tercio, ut, ex vi prædictæ doctrinæ si infans rationis imponi ordinaretur, quem in jure, *c. vnic. de Cl. per saltum promot.* certum est validè, licet illicitè, ordinari in Sacris (non verò per aliquos, in Episcopatu) quia Episcopus ordinatur in Pastorem, ad quod munus est incapax is, qui ratione caret, ut docet S. Thomas alii- que cum Castrop. *d. vnic. de Ord. p. 7. n. 5.* Lege Leand. *de Ord. d. 5. §. 8.* quæ ratio, an convincat, non est otium nunc querere, quæram tamen breviter inferius *c. 5. §. 1. n. 12.* si infans, inquam, ordinaretur in Sacris, non esset obligatus ad votum servandum, quia infans emitte votum non valet; sed tamen invalidè grandior factus iniret matrimonium, quia, cum habeat Ordinem Sacrum, habet & impedimentum Ordini Sacro adhærens.

16. Dixi autem, (*fieri ex vi prædictæ doctrinæ*) nam ceterum Ecclesia id voluit limitare in Infantibus, disposuitque merito, ut ipsis, adveniente usu rationis, daretur optio, teste Sanch. alii- que communiter apud March. *tr. 2. p. 6. c. 8. diff. 10.* Boss. *t. 2. moral. p. 3. t. 3. n. 199.* ut si velint Ordini stare, stent, ac deinceps obligabuntur ad Castitatem, quia per dictam electionem implicire illam voverent, si nolint, ducant uxorem, ut liber, sed Sacerdotio non vrantur.

17. Quid si (ut id hac occasione non taceam) initietur puer rationis compos, sed nondum pubes, sciens Ordini Sacro annexum esse votum Castitatis.

18. Respondeo Sanchez *lib. 7. de matr. d. 30. n. 8.* alios citans putat, hunc puerum ante decimum sextum ætatis completum, non teneri ad continentiam post Tridentinum, immo ipsi licere uxorem ducere. Ratio est, inquit, quia Sacer Ordo, qui imbibit Votum Castitatis, perinde est, ac professio religiosa, sed Tridentinum irritam reddit professionem ante illam ætatem emissam, ergo hoc Votum.

19. Verum Marchinus *l. c.* cui adde Leand. *de Ord. d. 13. §. 7.* Boss. *l. c. n. 206.* alii- que putant, teneri ad Castitatem, ut, & ad horas Canonicas recitandas, quia ex vna parte

puer rationis Compos validè se obstringit Voto, & alia Tridentinum reddit quidem nullam professionem emissam ante illam ætatem, non verò Votum in Sacerdotio imbibitum. Neque valet paritas in rebus de quibus à voluntate Legislatoris multo magis hic, quàm in religioſa, quæ secum affert onera immensa, & alia duo Vota Paupertatis, & Obedientiæ, nec illarum, rigorem vitæ, &c. quæ non affert Ordo Sacer. Lege Pontium *lib. 7. mar. c. 29. n. 15.* fine, dicemus opinionem Thomæ Sanch. esse sine fundamento. Sicut Bossium *l. c. n. 207.* asserentem, utramque quoniamque probabilem.

§. IV. Secunda obligatio horas Canonicas præfatus Remissivè.

VBI TAMEN DE NOCTURNO, ET MISSA ab Episcopo in ipsa Ordinatione imponitur.

1. DE obligatione recitandi horas Canonicas absolutissimè in *lib. 2. Decalogi tit. 1. §. 3.* id, tanquam in loco non inopportuno, quæro, ducam an Nocturnum, quod recitandum imponit Subdiacono, & Diacono, Episcopus in eorum Ordinatione, recitentur ij recitare sub mortali. Idem quæro de Missis, quas imponit Sacerdoti. Nam de Plurimis Pœnitentialibus impositis Ordinatis in Minoribus juramento dixisse *supra c. 2. §. 1. n. 4.*

2. Respondeo, Diana, & Bonac. *cap. 2. cap. 2.* non obligari, putant sub mortali, sed rigore nimis, tam severa obligatio ex nullo capite adesse cõvenire putat, nec ex Iure, nec ex Pontificali, jussu Clementis Octavi edito; in his enim tam gravis præceptum legitur. Ita Sanch. *l. 7. c. 2. dub. 2. n. 6.* Per. *l. 1. de Perjur. de hoc. Can. c. 5. d. 3. n. 10.* Bardi in *selectis*, alii- que.

3. At hæ orationes, & Missæ imponuntur in pœnitentiam. Ergo, cum sint materia notabilis obligationis gravi culpa.

Respondeo. Vnde colligis imponi in Pœnitentiam quæ semper imponi debet supposita culpa à deo culpa est, an potius summa probitas ad Ordines pœnitentia. Dic ergo merius, imponi in gratiarum actionem, & simile, & ad summum, ut consilium.

§. V. Tertia obligatio sufficiens Patrimonium præfatus Remissivè.

DE hac obligatione commodiori loco sequetur Dagam paulo inferius *c. 5. §. 4.*

CAPVT IV.

De Diaconatu.

§. I. Quia ille sit, & quæ ejus materia forma, & effectus.

1. Si Ordo Sacer Ecclesiasticus, quo confertur per proximè assistendi Presbytero in ministerio legendique Evangelium in Missa.

Nota illud (*proximè*) per quod maxime distinguitur Subdiaconatu.

2. Ejus materia, & forma duplex est: Altera est Evangeliorum, ejusdemque potestio cum his Evangeliorum forma: Accipe potestatem legendi Evangelium in Ecclesia tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Domini.

Alter est impositio manus dextere facta ab Episcopo super caput ordinandi sub his verbis: Accipe Spiritum sanctum ad robur, & ad resistendum Diabolo, & tentationibus ejus, in nomine Domini.

3. Et quidem sicut in Subdiaconatu, ita hic duplex adest opinio. Nonnulli enim, ut Vals. Sotus, Val. Regim. apud Leand. *de Ordin. d. 3. q. 12. G. Hurt. de Ordin. diff. 12. Castropal. de Ordin. d. vnic. p. 4. n. 10.* putant traditionem Evangelicorum cum sua forma esse matricem & formam adequatam Diaconatus. Nonnulli vero ut Bellar. *lib. 1. de Ord. c. 9. Coninch. disp. 20. disp. 7. n. 62. Corn. à Lap. in cap. 6. Alorum March. de Ordin. tract. 2. p. 7. c. 2. Sanch. in conf. lib. 7. c. 1. d. 3. Averf. q. 2. scilicet 6. alique dicunt esse parialem, quæ cum prædicta traditione libri integretur adequatam. Probabilis est hoc posterius, quia Eugenius in Decreto Fidei ait, Diaconatum conferri per libri Evangelicorum traditionem, & Concilium Carthaginense Quartum c. 4. assignat pro Ordinatione Diaconi impositionem manus. Ne igitur hæc duo dicta sibi repugnent, vel certè, ut coherant, expeditius dicendum est, hunc Ordinem per alterutrum inadæquatè, per utrumque integrè, & adequatè conferri, atque adeo Eugenium, & Concilium solum in iis verbis assignasse materiam inadæquatam. Quondam imprimitur Character, an duplex gratia conferatur, & similia, sunt questionès à Scholasticis expendendæ.*

4. Munus Diaconi, id est, Ministri Sacerdotis, est assignare Proximè Presbytero sacrificanti, id quod involuit multa, sed præsertim prærogativam legendi Evangelium in Missa. Munus etiam ejusdem est ex præscripto Sacerdotis Eucharistiam ministrare quando vrget necessitas, ut item Sacrorum lotioni assistere: quæ duo ego satis clarè prosecutus sum in *opuscul. de comm. c. 6. n. 1. & in opuscul. de Sac. Missæ, l. 1. cap. 2. §. 2. ibid. lib. 2. cap. 8. §. 8. num. 2.*

5. Semel quæsitum fuit, An Diacono liceat, deferre Pixidem, in qua sint sacræ formulæ de vno altari in alterum?

Respondimus licere, cum Leand. *de Ordin. d. 2. q. 38. March. ibid. citatus quia ex Sancto Thom. 3. p. quæst. 82. art. 3. ad primum, Diaconus debet habere potestatem super Christi Corpus in sacris vasis contentum. Confirmamus, quia ex quotidiana praxi Diaconus, pro solemnibus Processione, vel expositione, Pixidem, seu Lunulam, in quibus est Eucharistia, educit à Sacratio, vel à sublimi loco sumit, adducitque in manus Sacerdotis.*

6. Quæsitum iterum fuit de munere prædicandi Verbum Dei: Et putavi cum Leand. *de Ordin. d. 2. q. 26. & 29.* hoc munus esse proprium Diaconi, neque enim putandum est, tradi illi Evangelii librum, ut eum solum legat, verum etiam, ut, si aliàs est idoneus, illud interpretatur, & Fidelibus euulget.

Quicquid ergo dicant aliqui, ut Chamers & Med. apud Leand. citati id concedentes Diaconis, solum, quando adest penuria Sacerdotum: mihi enim durum videtur, Ecclesiam velle prohibere illis officium, quod ex propria ordinatione ipsis competit. Multo magis durum videri debet Castropalao, *de Ordin. d. vnic. part. 4. num. 11.* qui fatetur, materiam adequatam Diaconatus esse traditionem Evangelii, ut denotetur, inquit ipse idem, munus Diaconi esse legem Evangelicam prædicare.

§. II. Questiones aliquot circa materiam Diaconatus.

1. Si non tradatur liber Missalis (ut certè solet) sed alius liber continens Evangelia, vel eorum partem, Inquiri, an promotio Diaconi validè consistat?

Respondeo, validè consistere, quia jam jam adsunt Evangelica, quod solum requiritur.

2. Inquiri iterum, Quid si solum tradatur liber Sacerdotis, vel liber Exorcismorum, vel Concilium Tridentinum, vel similis liber Evangelium non continens?

Respondeo, Non fore ordinationem validam, quia, sic, non adest Evangelia, quæ significat formam, quam ordinans profert. *Accipe potestatem legendi Evangelium, &c.*

3. Inquiri Tertio, Quod si tota sacra Scriptura tradatur.

Respondeo, fore certè validam ordinationem, quia Evangelia jam adsunt. Unde idem dicendum erit, si tradatur solum Testamentum novum, non vero, si tradatur solum vetus Testamentum, quia in novo adsunt Evangelia, in vetere non item.

4. Quod si traderetur liber continens solum acta Apostolica, Epistolæ S. Pauli, & Apocalypsim, incerta mihi esset ordinatio, & sub conditione repetenda, nam quavis in actibus, aliisque prædictis libris adsit doctrina Evangelii, non sunt tamen Evangelia.

CAPUT V.

De Sacerdotio.

§. I. Quid sit, ejusque materia, forma, & officium?

1. Sacerdotium est Ordo Sacer, per quem datur potestas conficiendi Christi Corpus, & Sanguinem, ac remittendi Fidelibus peccata.

2. Ejus materia, & forma duplex est. Prior est Calix, cum Vino, & Patena cum Hostia, earumque traditio. Forma est hujusmodi *Accipe potestatem offerendi sacrificium Deo, Missæque celebrandi, tam pro Vivis, quam pro Defunctis, in nomine Domini.*

Posterior est ultima impositio manuum, ab ipso solo Episcopo facta ipsi Sacerdoti cum his verbis tanquam forma, *Accipe Spiritum Sanctum, quorum remisisti peccata, remittuntur eis, & quorum retinueris, retenta sunt.*

3. Dixi (ultima impositio) nam in solemnitatibus Ordinationis Sacerdotis præcedit alia impositio manuum, facta ab Episcopo ordinante, & ab aliis tribus saltem Sacerdotibus Ordinationi assistentibus, super caput Sacerdotis ordinandi, sicut etiam præcedunt aliæ Cærimonie, puta impositio vestimenti Sacerdotalium, sacra Unctio manuum, &c. quæ omnino licet non in momento, de substantia tamen nequaqua non sunt, quidquid dicat De Lugo, *de Sac. in gen. d. 2. scilicet 5. a num. 90.* putans prædictam manuum præcedentem impositionem esse de essentia.

4. Est autem, & hic duplex opinio. Non pauci enim ut Val. Bonacin. Nussi, alique apud Leand. *de Ord. d. 3. q. 6.* & apud Averf. *de Ord. q. 2. scilicet 8.* putant, esse materiam, & formam adequatam Sacerdotii solum traditionem dicti Calicis, & Patenæ cum Vino, & Hostia cum suis verbis. Non pauci autem, ut Layman, G. Hort. Gran. Filiuc. Campan. De Lug. Marc. alique cit. à Leand. & Aver. citat. Item Bellar. *lib. de Ord. c. 9. & Sanch. l. 7. conf. c. 1. dub. 3.* putat, utramque esse adequatam, alterutram vero esse inadæquatam.

6. Hæc posterior sententia videtur probabilior, quia in Conciliis, Patribus, & sacra Scriptura. Ordinatio Sacerdotis semper vocatur impositio manus, ut notat erudite Bellarm. *loc. cit.* Cum ergo nos modo n. 3. excluderimus illam præcedentem impositionem manuum, hanc excludere non possumus, at quia adequata sine dubio non est, erit omnino inadæquata. Cæteras questionès, & sanè multas hinc pullulantes lege apud Scholasticos, dummodo semper certum sit Apostolos fuisse verè Sacerdotes institutos à Christo in ultima Cœna, ut definit Trid. *sess. 22. Can. 2.*

Munera Sacerdotis præter munus sacrificandi, seu conficiendi Christi Corpus, & Sanguinem, & absolvendi à peccatis, multa sunt, & omnibus obvia: nam propterea non sunt hic cum lectorum rædico transcribenda. Inter cætera illius etiam est, prædicare Verbum Dei, sed cumulativè cum Diacono, propter superius dicta *cap. 4. §. 1. num. 6.*

§. II.